

VZŤAH ŠTÁTNEJ OCHRANY PRÍRODY K RIEŠENIU KALAMÍT.

Zjednodušený scenár vývoja vekovej štruktúry lesa (1 cyklus = 20 rokov)

- normálny vývoj: stromy odumierajú „na starobu“:

- podkôrnym hmyzom „riadený“ vývoj

uniifikácia porastov – po 60 rokoch je ekosystém opät’
porast v stave, opäť sa začína udržiavať v stave 0-20 rokov
nachylný na rozšírenie premnoženie lykožrúta
nedostatkom hrubých stromov aj mŕtvého dreva

Lesné ekosystémy prechádzajú vplyvom vonkajších faktorov dynamickými zmenami

- ***čo malo vplyv na tento stav?***
- ***čo sa deje teraz?***
- ***ako ďalej?***

čo malo vplyv na tento stav

- *„smrekománia“*
- *antropické činitele*
- *nie vždy vhodná interpretácia zákona o ochrane prírody a krajiny*
- *nie vždy vhodná interpretácia NATURY 2000*
- *presadzovanie filozofie „sledovanie prírodných procesov“*
- *vplyvy na priebeh správneho konania*

Legislatíva úprava riešenia vetrových a podkôrníkových kalamít

Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch

- § 28 ods. 3) → opatrenia na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov z chránených území s piatym stupňom ochrany, v ktorých nebola povolená výnimka orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny na vykonanie náhodnej ťažby...

Vyhláška č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa

§ 43 ods. 5) → opatrenia na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov z chránených území s piatym stupňom ochrany, v ktorých nebola náhodná ťažba povolená sa zabezpečujú podľa návrhu hospodára, ktorý posúdi lesnícka ochrannárska služba. (Spoločné usmernenie MP SR a MŽP SR).

→ definuje postup a zodpovednosť za realizáciu jednotlivých opatrení

→ povinnosti organizácie ochrany prírody a krajiny zabezpečiť opatrenia na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov z chránených území s piatym stupňom ochrany

→ neurčuje povinnosti, ak orgán ochrany prírody a krajiny nepovolí výnimku na spracovanie náhodnej ťažby v územiach **s nižším stupňom** ochrany

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

§ 17 ods. 7) a 8) → ak orgán ochrany prírody a krajiny nerozhodne inak, ochranné pásma území s piatym stupňom ochrany predstavujú 100 pásma smerom von od týchto území (sú tieto ochranné pásma dostačujúce na elimináciu negatívnych vplyvov?)

TANAP - Podbanské (15. 01. 2004)

TANAP – Vyšné Hágy (15. 01. 2004)

Opatrenia na zabránenie šírenia podkôrneho hmyzu vykonávané ŠOP SR

Environmetálny fond:

D Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

Aktivita D/4: Realizácia opatrení v ochranných pásmach chránených území.

Opatrenia:

1. technické:

- **feromónový boj**
  - nákup, inštalácia feromónových lapačov,
  - distribúcia a pravidelná výmena feromónových odparníkov,
  - monitoring populácií a vývoja podkôrneho hmyzu.
- **kontrola lapačov a chrobačiarov**

- asanácia napadnutých stromov
  - asanačná ťažba
  - odkôrňovanie
  - drážkovanie

2. biologické

- zhotovenie a inštalácia vtáčích búdok pre hmyzožravé druhy vtákov (opatrenie pre budúcnosť)

NAPANT – Mlynná dolina (29. 12. 2004)

NAPANT – Malužiná (22. 11. 2004)

Rok 2006

Správa ŠOP SR	Feromónové lapače	Feromónové odparníky	Podkôrníkový pozorovateľ	Asanácia stromov	Biologická ochrana
	(ks)	(ks)	(hod)	(m ³)	(ks)
TANAP	414	885	1 540,30	1 631	—
NAPANT	19	38	180	—	—
Horná Orava	700	1 450	1 927,00	—	1 000
Muránska planina	184	271	877,50	80	—
Veľká Fatra	60	120	—	50	—
SPOLU	1 377	2 726	4 344,80	1 761	1 000

Aktivita	Sk (s DPH)
Nákup a distribúcia feromónových prípravkov	1 093 008,00
Inštalácia feromónových lapačov	760 682,50
Monitoring populácií a vývoja podkôrneho hmyzu, kontrola lapačov a chrobačiarov (podkôrníkový pozorovateľ)	562 500,00
Obmedzenie šírenia populácií podkôrneho hmyzu, ťažba a asanácia aktívnych chrobačiarov	807 399,00
Biologická ochrana – výroba a rozmiestnenie vtáčích búdok	360 000,00
SPOLU	3 583 589,50

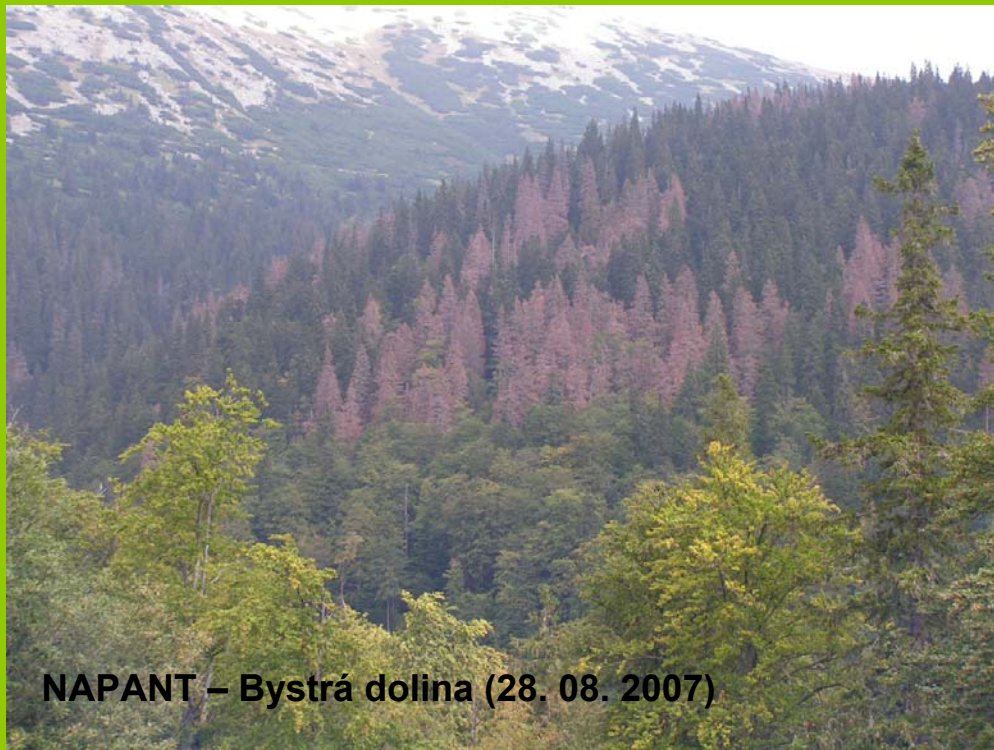
Rok 2007

Správa ŠOP SR	Feromónové lapače	Feromónové odparníky	Podkôrnikový pozorovateľ	Asanácia stromov	Biologická ochrana
	(ks)	(ks)	(hod)	(m ³)	(Sk)
TANAP	150	656	600	4 697	—
NAPANT	55	130	380	220	—
Muránska planina	70	560	1 455	834,21	—
Veľká Fatra	20	160	120	133	—
Malá Fatra	500	1 500	1 200	—	—
SPOLU	795	3 006	3 755	5 884,21	—

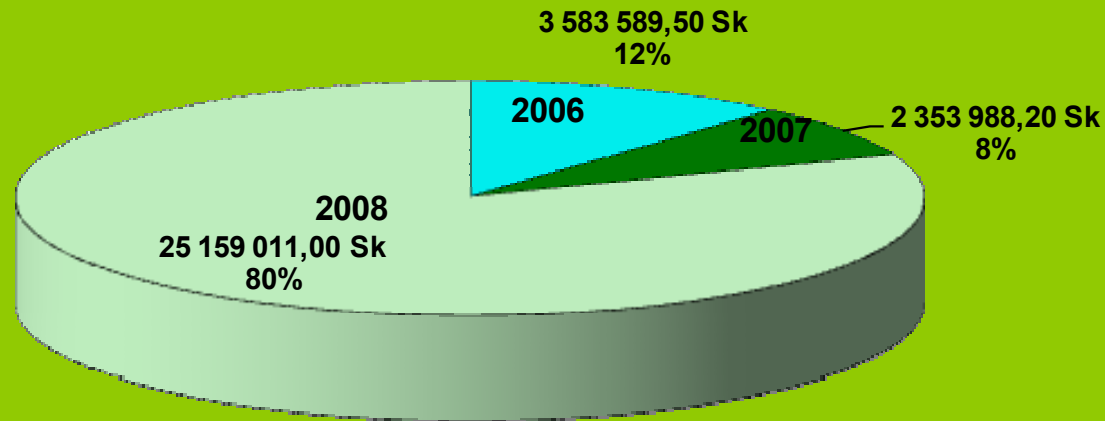
Aktivita	Sk (s DPH)
Nákup a distribúcia feromónových prípravkov	1 096 336,30
Inštalácia feromónových lapačov, monitoring populácií a vývoja podkôrneho hmyzu, kontrola lapačov a chrobačiarov (podkôrnikový pozorovateľ)	681 301,00
Obmedzenie šírenia populácií podkôrneho hmyzu, ťažba a asanácia aktívnych chrobačiarov	576 361,20
SPOLU	2 535 998,50

Rok 2008

Aktivita	Sk (s DPH)
Nákup a distribúcia feromónových prípravkov	6 684 401,00
Inštalácia feromónových lapačov	3 132 330,00
Monitoring populácií a vývoja podkôrneho hmyzu, kontrola lapačov a chrobačiarov (podkôrnikový pozorovateľ)	3 913 000,00
Obmedzenie šírenia populácií podkôrneho hmyzu, ťažba a asanácia aktívnych chrobačiarov	11 293 180,00
Biologická ochrana – výroba a rozmiestnenie vtáčích búdok	136 100,00
SPOLU	25 159 011,00

Porovnanie nákladov 2006 - 2008

ako ďalej ?

- Objektívne prehodnotenie CHÚ na základe pôvodnosti a prirodzenosti
- objektívna zonácia – zrušenie stupňov ochrany
  - bezzásahová zóna – (menežment v ochrannom pásme)
  - ostatné územie –menežment území NATURA 2000 (zlepšenie, zachovanie priaznivého stavu) + zabezpečenie predmetu ochrany
  - 1. skupina regulatív – návštevníci .....
  - 2. skupina regulatív – užívatelia pozemkov
- na lesných pozemkoch „Menežmentový plán“ (bez ďalších výnimiek a povoloovania – projekt zo štrukturálnych fondov)

- nechajme pracovať profesionálnych odborníkov!!!

***Ďakujem za
pozornosť***